

Cynhyrchwyd yr hysbysiad hwn ar ran:
AQA, CBAC, City & Guilds, CCEA, Edexcel ac OCR

Gwybodaeth i Ymgeiswyr

TGAU, Sgiliau Gweithredol a Phrif Ddysgu: Asesiadau dan Reolaeth

Mae'r daflen hon yn dweud wrthyhych am rai pethau y dylech, ac na ddylech, eu gwneud wrth gwblhau eich gwaith.

Cyn i chi gyflwyno unrhyw waith i'w farcio, gofynnir i chi lofnodi datganiad dilysu'n cadarnhau eich bod wedi darllen a dilyn y rheoliadau hyn.

Os nad ydych yn deall unrhyw beth, **rhaid i chi** ofyn i'ch athro neu ddarlithydd.

Bydd Aseiad dan Reolaeth yn rhoi cyfle i chi wneud rhywfaint o ymchwil annibynnol ar destun. Efallai y bydd yr ymchwil a wneir gennych yn cynnwys edrych am wybodaeth mewn ffynonellau cyhoeddus megis gwrslyfrau, gwyddoniaduron, cyfeirlyfrau, teledu, radio ac ar y we fyd-eang.

Mae defnyddio gwybodaeth o ffynonellau cyhoeddus (gan gynnwys y rhyngrwyd) fel sail ar gyfer eich aseiniad yn ffordd ddelfrydol o ddangos eich gwybodaeth a dealltwriaeth o bwnc, ond mae'n rhaid i chi gymryd gofal sut y byddwch yn defnyddio'r deunydd hwn – ni chewch ei gopïo a'i hawlio fel eich gwaith eich hun.

Mae'r rheoliadau'n nodi:

"eich gwaith eich hun yn unig y cewch ei gyflwyno i'w asesu";

"ni ddylech gopïo gan unrhyw un arall na chaniatáu i ymgeisydd arall gopïo gennych chi".

Os byddwch yn defnyddio'r un geiriad â ffynhonnell gyhoeddus, rhaid i chi roi dyfynodau o gwmpas y darn a nodi o ble y daeth. Gelwir hyn yn "cyfeirio". Rhaid i chi wneud yn siŵr eich bod yn rhoi cyfeiriadau manwl ar gyfer popeth yn eich gwaith nad yw yn eich geiriau eich hun. Dylai cyfeiriad o lyfr argraffiedig neu gyfnodolyn gynnwys enw'r awdur, y flwyddyn gyhoeddi a rhif y dudalen, er enghraifft: (Morrison, 2000, tud 29.)

Yn achos deunydd a gymerir o'r rhyngrwyd, rhaid i'ch cyfeiriad ddangos dyddiad llwytho'r deunydd i lawr a rhaid iddo hefyd ddangos yr union dudalen we, nid y peiriant chwilio a ddefnyddiwyd i ddod o hyd iddi. Gellir copïo hyn o'r llinell cyfeiriad. Er enghraifft:

(<http://www.bbc.co.uk/schools/16/sosteacher/history/49766.shtml>), llwythwyd i lawr 12 Chwefror 2012.

Efallai y bydd gofyn i chi gynnwys llyfryddiaeth ar ddiwedd eich gwaith. Bydd eich athro neu ddarlithydd yn dweud wrthyhych a oes angen cynnwys llyfryddiaeth. Pan fydd angen ei gynnwys, rhaid i'ch llyfryddiaeth restru manylion llawn y cyhoeddiadau rydych wedi'u defnyddio yn eich ymchwil, hyd yn oed os nad oes cyfeiriad uniongyrchol atyn nhw, er enghraifft:

Morrison, A (2000) "Mary, Queen of Scots", London: Weston Press.

Os byddwch yn copïo geiriau neu syniadau pobl eraill a ddim yn dangos eich ffynonellau mewn cyfeiriadau a llyfryddiaeth, ystyrir bod hyn yn dwyllo.

Paratoi eich gwaith – arfer da

Os byddwch yn derbyn cymorth ac arweiniad gan unrhyw un heblaw eich athro/athrawes, **rhaid** i chi ddweud wrth eich athro/athrawes a bydd yntau/hithau wedyn yn cofnodi natur y cymorth a roddwyd i chi.

Os oeddech yn gweithio fel rhan o grŵp ar aseiniad, er enghraifft, wrth ymgymryd ag ymchwil maes, rhaid i bob un ohonoch ysgrifennu eich cyfrif eich hun o'r aseiniad. Hyd yn oed os yw'r data sydd gennych yr un peth, dylai'r disgrifiad o sut y cafwyd y data hwnnw a'r casgliadau y dewch iddynt fod yn eich geiriau eich hun.

Rhaid i chi gwrdd â'r dyddiadau cau y bydd eich athro/athrawes yn eu rhoi i chi. Cofiwch - mae eich athrawon yno i'ch arwain. Er nad ydynt yn cael eich cynorthwyo'n uniongyrchol, gallan nhw helpu i ddatrys unrhyw broblemau cyn iddi fynd yn rhy hwyr.

Cymerwch ofal o'ch gwaith a'i gadw'n ddiogel. Peidiwch â'i adael o gwmpas lle y bydd eich cyd-ddisgyblion yn gallu dod o hyd iddo. Rhaid i chi bob amser gadw eich gwaith yn ddiogel ac yn gyfrinachol wrth ei baratoi; peidiwch â'i rannu â'ch cyd-ddisgyblion. Os byddwch yn ei gadw ar rwydwaith cyfrifiadurol, cadwch eich cyfrinair yn ddiogel. Casglwch yr holl gopiâu o'r argraffydd a dinistriwch y rhai nad ydych eu hangen mwyach.

Peidiwch â chael eich temptio i ddefnyddio traethodau o gronfeydd traethawd ar-lein – mae hyn yn dwyllo. Gall offer electronig y mae'r cyrff dyfarnu'n ei ddefnyddio ganfod y math yma o gopïo.

Llên-ladrad

Llên-ladrad yw cymryd geiriau, barn neu syniadau pobl eraill a cheisio honni mai eich rhai chi ydyn nhw. **Mae'n ffurf o dwyllo a bydd yn cael ei gymryd yn ddifrifol iawn.**

Peidiwch â meddwl na fyddwch yn cael eich dal. Mae llawer ffordd o ganfod llên-ladrad:

- Gall marcwyr weld newid yn yr arddull ysgrifennu a'r defnydd o iaith;
- Mae marcwyr yn arbenigwyr pwnc hynod brofiadol sy'n gyfarwydd iawn â gwaith ar y testun dan sylw – gallant fod wedi darllen y ffynhonnell rydych yn ei defnyddio (neu hyd yn oed wedi marcio'r traethawd rydych wedi copïo ohono!);
- Gellir defnyddio peiriannau chwilio ar y rhyngwrdd a meddalwedd cyfrifiadurol arbenigol i gysylltu ymadroddion neu ddarnau o destun â'r ffynonellau gwreiddiol ac i ganfod newidiadau yng nghramadeg ac arddull yr ysgrifennu neu'r atalnodi.

Cosbau am dorri'r rheolau

Os bydd eich gwaith yn cael ei gyflwyno a'r ffaith eich bod chi wedi torri'r rheolau yn cael ei ganfod, byddwch yn cael eich cosbi mewn un o'r ffyrdd canlynol:

- byddwch yn cael sero marciau am y darn o waith;
- byddwch yn cael eich diarddel o'r uned honno am y gyfres arholiadau honno;
- byddwch yn cael eich diarddel o'r pwnc cyfan am y gyfres arholiadau honno;
- byddwch yn cael eich diarddel o bob pwnc a'ch gwahardd rhag cofrestru eto am gyfnod o amser.

Bydd eich corff dyfarnu'n penderfynu pa gosb sy'n briodol.

COFIWCH – EICH CYMHWYSTER CHI YDYW FELLY EICH GWAITH CHI DDYLAI FOD.